

Oversikt over hørings svar – avlsregler

Lagt frem for årsmøtet 25. mars 2023

Høringen sendt NBKs medlemmer og publisert på hjemmesiden 03.07.22

Høringsfrist 01.10.22

1

16 hørings svar

Et stort flertall er svært positive til at dette er sendt på høring og generelt til de nye avlsreglene og anser dette som et viktig bidrag for å samle buhund-Norge og ta vare på rasen.

Mange konstruktive forslag – *mye er tatt inn i forslaget som legges frem for årsmøtet*

I denne oppsummerende presentasjonen er antall forslag angitt dersom det er foreslått av mer enn en person

Det som står innledningsvis under hver regel («») er slik det sto i de reglene som var på høring

2

Overordnet mål for rasen

«Avlsarbeidet har som mål å utvikle en bærekraftig populasjon av friske og rasetypiske hunder med et funksjonelt eksteriør i samsvar med rasestandarden, gode bruksegenskaper og et rasetypisk gemytt. Det er svært viktig med god genetisk bredde i avlen, uten at det går på bekostning av de overnevnte punktene.»

- Ingen innspill

3

Generelle regler og retningslinjer

«Alle oppdrettere bør oppfordre sine valpekjøpere til å gjennomføre HD-undersøkelse og øyelysning av sine hunder, i henhold til anbefalingen for rasen. Dette er viktig for videre avlsarbeid. Kjent HD-status hos flest mulig hunder er en forutsetning for utarbeidelse av en sikker HD-indeks.»

Innspill

Oppfordre til at det i kjøpekontrakten at det er avtalt at kjøper forplikter seg til å HD-røntge og øyelyse hunden. Viser at oppdretter tar avlsarbeidet på alvor.

Tatt inn i pkt 2 i det nye forslaget.

4

Helse

«Hunder som har nære slektninger med kjent eller mistenkt arvelig sykdom skal kun brukes i avl dersom de har svært gode egenskaper å tilføre rasen, og primært med en partner hvor det ikke er kjennskap til forekomst av samme sykdom i nær slekt.»

Innspill

- Ordet «primært» bør byttes ut med «kun».
Dette er justert i det nye utkastet: Hunder som har nære slektninger med kjent eller mistenkt arvelig sykdom skal kun brukes i avl dersom de har svært gode rasetyperiske egenskaper å tilføre rasen, og kan bare pares med en partner hvor det ikke er kjennskap til forekomst av samme sykdom i nær slekt.
- Det bør defineres hva som menes med «svært gode egenskaper å tilføre rasen» innebærer. Er det utstilling, prøver som agility, jakt/sporprøver etc?
Dette er vanskelig å definere helt spesifikt. Det vi er ute etter, er i første rekke arvelige egenskaper; gemytt, helse og rasetyperiske egenskaper bør her være det viktigste. Bør det inn i reglene? Vi mener det bør være oppdretterens oppgave å vurdere dette.
- Punktene som står under «Helse» er dekket av NKKs etiske grunnregler (pkt 5) og NKKs avlstrategi (4.1). Dersom generelle regler fra disse dokumentene skal inn i avlsreglene, er det flere punkter som med fordel kan være med (som pkt 1 og 3 i NKKs etiske grunnregler).
Antall forslag: 2
Punktene som er satt inn under «Helse» i det nye forslaget er helt grunnleggende for sunn hundeavl. Det er for øvrig satt inn henvisning til de nevnte dokumentene i forslaget til nye avlsregler.

5

Gemytt

«Det er helt avgjørende for en buhund at den har et rasetyperisk gemytt, slik som beskrevet i rasestandarden: «Djervt, energisk og vennlig gemytt.» Hunder med avvikende gemytt skal ikke brukes i avl.»

Innspill

- Bør oppfordres til å gjennomføre mentalitetstest el.l. på avlshunder. Slik det står, setter det for stor tillit til eiers subjektive vurderinger.
- Ordlyden «det er helt avgjørende for en buhund å ha rasetyperisk gemytt....» er noe uklar. Kan tolkes dithen at en litt «lat» buhund ikke skal brukes i avl. Foreslås endret til «Avlsdyr skal ha rasetyperisk gemytt slik beskrevet i rasestandarden: «Djervt, energisk og vennlig gemytt.» Aggressive eller engstelige hunder skal ikke brukes i avl.
Antall forslag: 2
- Formuleringen her blir litt "hard", slik at den utilsiktet vil kunne føre til at hunder som bør brukes i avl ikke blir brukt. Jeg vil derfor foreslå at ordlyden justeres til: Avlsdyr skal ha et rasetyperisk gemytt i tråd med rasestandarden. Aggressive eller sky/engstelige hunder skal ikke brukes i avl.

Har endret «avvikende» til «aggressive eller engstelige» i det nye forslaget

6

Hofteleddsdysplasi

Innspill

- Bør ikke være krav om HD-indeks over 200 (eller 190) for paringer hvor begge foreldrene er fri; det er for tidlig å innføre et slikt krav
Antall som foreslår dette: 5
*I 2022 er det registrert 3 kull fri x fri med indeks under 200 – de hadde alle indeks 197.
Krav om indeks minst 200 for paring fri x fri er strøket i det nye forslaget.*
- Det må gjøres unntak for HD-indeks for gamle hunder som ligger i sædbanken – eller for gamle hunder generelt.
*Ettersom krav om indeks over 200 for fri x fri er strøket, etterkommer vi dette forslaget.
Gamle hunder i sædbanken: Innføring av registreringskrav i NKK ikke tilbakevirkende effekt – hvis det skulle ligge sæd fra hunder i sædbanken uten kjent HD-status som ble frosset før krav om kjent HD-status ble innført, kan disse fortsatt brukes.*
- Det bør presiseres tydeligere i reglene at C kun er anbefalt som unntak og at slike hunder kun bør avles på med forsiktighet. Hundens egen indeks bør telle inn.
Antall forslag: 2
Kombinasjonen er vel så viktig som enkelthunders indeks. Vi ser ingen grunn til å innføre en nedre grense for indeks hos enkelt dyr

7

Hofteleddsdysplasi først

- Bør framkomme at det er krav til kjent HD-status ved registrering av kull.
Antall forslag: 2
Satt inn i pkt 2.1 i det nye forslaget
- Den samlede indeksen for kullet bør være over 200 – ikke minst 200. Bør øke anbefalt sum for å sikre avlsmessig framgang.
Antall forslag: 3
Det har liten betydning å skifte ut ordet «minst» med «over»; i 2022 var det ett kull med indeks = 200 (begge foreldre fri). Hvorvidt kravet til samlet HD-indeks bør være f.eks. 205 kan eventuelt vurderes på et senere tidspunkt når reglene har vært gjeldende i noen år og flere resultater foreligger. Paringer foretatt i 2022 etter nye regler trådte i kraft: Ingen kull med indeks mor + far under 204
- Ikke åpne for dispensasjon for kull med indeks under 200.
Antall forslag: 3
Ettersom vi har strøket kravet om indeks for fri x fri, gis det ikke lenger noen dispensasjon
- Bestemmelsen om bruk av hunder som ikke har fått beregnet HD-indeks begrenses til bruk av utenlandske hunder.
Antall forslag: 3
Ikke lenger aktuelt, så lenge det pares fri mot fri. Det gis ingen dispensasjon for hunder med C uten indeks

8

Øyelysning

- Det bør komme fram at dette er et krav for å få valper registrert i NKK
Antall forslag: 2
Tatt inn i pkt 2.1
- Slutt å registrer "ikke-arvelige" i øyefunn, det er tull og forvirrende. Bare eier har nytte av og kjenne til det.
Det arvelige må selvsagt registreres og prioriteres etter alvorlighet for rasen.
Klubben kan ikke styre hva som rapporteres på øyelysningsattesten som legges ut på DogWeb – den er internasjonal

9

Andre helsekrav

«Kryptorkisme («testikkelmangel»): Kryptorkide hunder skal ikke brukes i avl. Kull etter disse hundene vil ikke bli registrert i NKK, jf. NKK's Regler for registrering av hund.

Hunder med under- eller overbitt skal ikke brukes i avl.

Hunder med påvist patellaluksasjon (kneskålutglidning) skal ikke brukes i avl»

Innspill:

- Det screenes ikke for patellaluksasjon i dag og det blir sjelden påvist hos buhund. Andre sykdommer som buhund kan ha er heller ikke nevnt, som AD, allergier etc, og disse sykdommene bør sidestilles hva avl angår. Enten bør det screenes for dette, eller så bør en mer generell sykdomsbeskrivelse gis.
Antall forslag: 2
- Andre lidelser, som autoimmunitet og epilepsi for eksempel, må registreres og overvåkes, og grep må gjøres dynamisk etter trender.

Andre helsekrav (3.5 i det nye forslaget) er rettet til: Hunder med under- eller overbitt skal ikke brukes i avl. Hunder kroniske eller tilbakevendende helseproblemer, som hudproblemer (inkludert øreproblemer), allergier, meningitt eller andre kroniske eller tilbakevendende sykdommer som påvirker hundens kliniske helse skal ikke brukes i avl (se også pkt 3 - Helse).

Utarbeidet regler for slektninger av hunder med påvist epilepsi (3.4)

10

Innavlsgrad

«Innavlsgraden for en kombinasjon skal ikke overstige 6,3%, basert på en 5 generasjoner stamtavle (med 5 generasjoner menes valpen selv og 5 generasjoner bakover).»

Innspill

- I tillegg til maksimum innavlsgrad bør det settes inn en anbefalt grense som setter fokus på lavere innavlsgrad. Innavlsgrad for en kombinasjon skal ikke overstige 6,3 ved 5 generasjoner, men det er ikke anbefalt at den er høyere enn 4 % (med 5 generasjoner menes valpen selv og 5 generasjoner bakover). Antall forslag: 3
- Maksimal innavlsgrad må endres fra 6,3% til 6,25%
- Sett strengere krav til innavlsgrad og la de som ønsker å stå på valpelisten ta største ansvaret. Ikke som det har vært, at outsiders, som virkelig tar ansvaret bare er til nytte når rasens tall skal presenteres.
- *Ikke foreslått forandret*

11

Alder

Innspill

- Bør presiseres en nedre alder for hannhunder. Dette for å sikre at hunder med rasetypisk gemytt blir brukt i avl.
Antall forslag om nedre aldersgrense for hannhund: 3
Det bør være OK å ikke ha noen nedre grense for hannhunder. Vi foreslår imidlertid at en hannhund ikke skal ha mer enn 2 kull før fylte 2 år (se pkt 5 i det nye forslaget). Årsmøtet vedtok å redusere dette til ett kull.
- Bør vurdere om tisper skal være 2 år når første valpekull blir født (ikke 2 år ved paring)
Antall forslag: 2
Ikke foreslått forandret – paringstidspunktet kan fastslås, fødselstidspunkt vanskelig å fastslå nøyaktig - drektighetens lengde er normalt 57-70 dager. NKKs registreringsregler krever at en tisper skal være minst 18 mnd ved første paring

12

Utstilling

«Avlshunder skal være utstilt på offisiell utstilling godkjent av NKK, med minimum «very good». Det kan søkes dispensasjon fra dette kravet. Dersom hunden er utstilt med dårligere premiering enn «very good», skal kopi av utstillingskritikken vedlegges hvis kritikken ikke er tilgjengelig på DogWeb. For å få innvilget dispensasjon for hund som ikke er utstilt, må det foreligge bitt- og testikkelattest.»

Innspill

- Bør ikke gis disp til hunder som ikke har vært utstilt. Bitt- og testikkelattest sier ikke noe om hundens gemytt og/eller hvordan hunden er i henhold til rasestandard
Antall forslag: 3
- Kun gi disp én gang for hund som ikke er utstilt.

Se ny attest samt begrensning på kull vedtatt av styret i oktober samt begrensning av bruk av hunder som ikke oppfyller utstillingskravet - pkt 6 i det nye forslaget

13

Antall kull/avkom

Innspill

- Oppgi antall valper som tilsvarer 5%-regelen (ikke alle er like gode i prosentregning). Kan tas settes opp som egen informasjon øverst på hannhundlista
Antall forslag: 2
Dette vil bli publisert i avlsreglene, oppdateres hver år – se forslag til vedtak i innledningen sak 9.1
- Det bør anbefales en øvre grense for hvis mange kull en hund kan ha. 5%-regelen er en for høy prosent som kan tillates. Videre bør det anbefales at et visst antall kull/avkom er evaluert før hunden brukes igjen. Det kan heller åpnes for dispensasjon dersom hunden viser seg å være en god avlshund.
Antall forslag: 2
- Avlsdyr bør ikke ha flere enn 4 kull tilsvarende 24 valper. Etter to kull bør avkommet være evaluert før avlsdyret igjen brukes i avl. Dette omfatter helseundersøkelser, utstillingsresultater samt valpekjøpers opplevelse av helse og gemytt.
- Senk antallet anbefalte avkom pr hund for å beholde mest mulig genetisk variasjon, det er viktig om man skal kunne rette opp i uønsket utvikling, alternativet er innkryssing. Bør prioritere på kull, spre avlen på kull og slekter, ikke bare individer.
- Hannhunder bør ta pause fra avlen etter 4 kull. Vurder avkom før hunden brukes videre!

*Hvem skal foreta evalueringen – og hvilke krav skal settes til evalueringsresultatet? Skal det f.eks. være et krav at alle avkom /minst 50%? 70% er HD-røntget for å evaluere resultatet? Øyelyst? Gemyttvurdering?
Evaluering av både tispas og hannhundens eventuelle tidligere avkom bør alltid gjøres av oppdretter før man foretar en kombinasjon. Foreslås tatt inn i pkt 2 i de nye reglene.*

14

Andre innspill

Hannhundlista

Innspill

- Bra at det ikke er presisert at hannhundeier skal være medlem av klubben for å komme på hannhundlista. Dette er bra – trenger flest mulig hannhunder på lista. En hannhund kan stå på lista i 8 år uten å bli brukt. *Styret foreslår at hannhundeier må være medlem for å få hund på lista. AR kan selvsagt foreslå hannhunder hvor eier ikke er medlem – pkt 9 i det nye forslaget.*
- Det bør være anledning til å føre opp på lista hunder som ikke har vært på utstilling så lenge det foreligger attest på testikler og bitt og at de er håndterbare. Det er ikke alle som kan være hjemmefra i mange timer, kanskje dager, for å ta med hunden på utstilling. En flink veterinær er enklere å komme i kontakt med. *Dette er tatt inn i det nye forslaget – pkt 6*

15

Annet

- Mener det bør settes større fokus på egenskaper innen jakt og jaktrelaterte aktiviteter. Bør arrangeres egne aktiviteter gjennom klubben på jakt- og sportrening og eventuelle konkurranser. Foreslår å sette ned et utvalg for dette *Styret mener det er vanskelig for en så liten klubb å arrangere denne typen aktiviteter/konkurranser. Det finnes tilbud i regi av andre raseklubber og brukshundklubber.*
- Det er lagret sæd fra flere hunder bl.a. i prosjektet med å bevare gener fra norske raser. Dette må fylles opp og eventuelt brukes i spesielle kombinasjoner. Klubben bør kontakte NKK angående dette. *Dette bør styret absolutt gjøre!*
- Avlsreglene skal bidra til å opprettholde genetisk variasjon i rasen, samtidig som man har fokus på god helse, gode bruksegenskaper og et godt gemytt. Dette tilsier at det må fokuseres på bredde, framfor foredling av rasen. En bredde i fenotype: utseende, bruksegenskaper og gemytt vil speile bredden i rasens genetiske mangfold.
- Skit i å foredle naturlig fargevariasjon i rasen til homogenitet. *Vi foreslår å ikke forandre rasestandarden på dette punktet*
- Ansvarlig avlsprioritering er en dynamisk prosess. Det må endres etter trender og ny kunnskap. *Dette er hovedpoenget med det nye forslaget til avlsregler, samt med oppdretterkonferanser og artikler i medlemsbladet*
- Kombinasjoner bør ikke gjentas – det blir for mange valper med lik stamtavle (unntak hvis det bare er 1 valp) *Tatt inn i pkt 2 som en anbefaling*

16